

Ontwerpvoorbeeld

Transparante fietsparkeermachine
Apeldoorn, De Serre, Kanaalstraat
2005

[Klik voor video](#)

1. De Serre: transparante fietsparkeermachine

Een fietsenstalling waaraan je ook kunt zien dat het een fietsenstalling is. Dat was de opdracht die gemeente Apeldoorn gaf aan de architect voor een nieuwe gratis stalling. Het resultaat is een opvallend vormgegeven stalling, met een transparante glazen gevel en plek voor 600 fietsen. In 2005 opende De Serre zijn deuren.

2. Netwerk van gratis stallingen

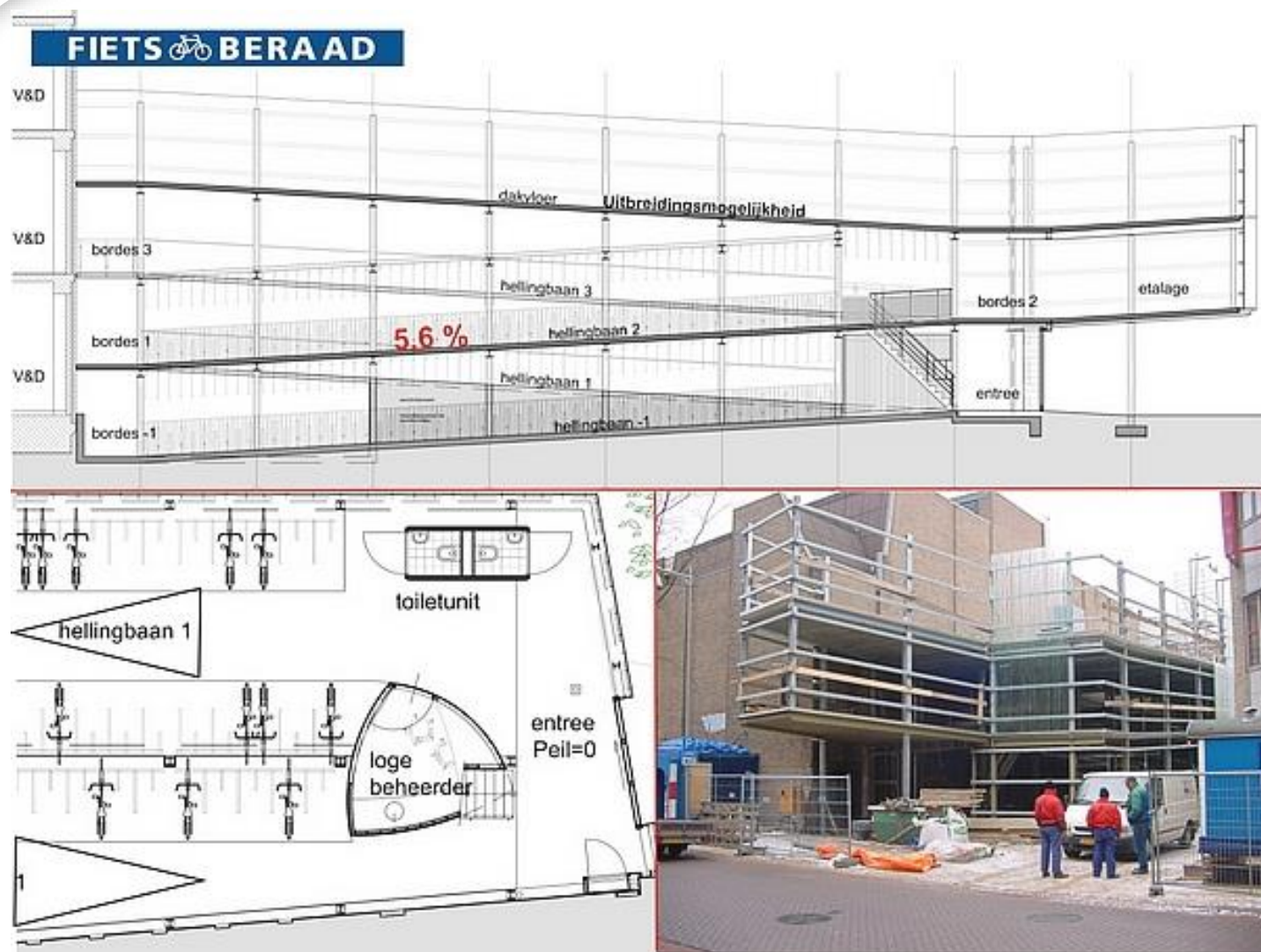
In 1998 voerde de gemeente een proef uit met gratis stallingen in drie stallingen. Dit bleek een groot succes. Het gebruik nam met 70% toe. Inmiddels heeft Apeldoorn een netwerk van vijf gratis bewaakte fietsenstallingen rond het voetgangersgebied in het centrum. De laatste aanwinst is De Serre aan de zuidkant van het voetgangersgebied.

3. Het ontwerp

De meeste stallingen zijn in tamelijk anonieme gebouwen ondergebracht. Vaak is alleen aan een bord te zien dat het een fietsenstalling betreft. Bij de nieuwe stalling aan de Kanaalstraat moest dat beter. De architectuur moest kwaliteit uitstralen. Een boegbeeld van het Apeldoornse fietsbeleid. De gemeente meldde het project aan voor de Masterclass van de Rijksbouwmeester. Architect Johan van de Ven van Deven Architectuurstudio Tilburg ontwierp een stalling die functionaliteit uitstraalt: de stalling als fietsparkeermachine.

4. Type hellingbaangarage

De stalling is van het type 'hellingbaangarage', zoals ook gebruikt wordt voor autoparkeergarages. Omdat voor de hellingen de complete diepte van het gebouw gebruikt wordt, zijn de hellingspercentage vrij laag (hellingspercentage 5,6 procent, ofwel 3,2 graden). De fietsen worden dwars op de helling gestald. Trappen aan de uiteinden bieden een kortsluitende verbinding voor fietsers die hun fiets gestald hebben of weer willen ophalen.

5. Veel glas

Om de stalling een krachtige uitstraling te geven is gekozen voor een experimentele smeltglazengevel met boomschorsprofiel. Hierdoor is er een gefilterd beeld te zien van de activiteiten die zich binnen afspelen. Dit wordt versterkt door de computergestuurde verlichting, die voor een in sterkte 'golvend' lichteffect zorgt.

6. Nog meer glas

Door de glazen gevel is ook de lichtinval in de stalling royaal. Van binnen maakt de stalling een transparante en frisse indruk. Hellingbanen en fietsenrekken domineren het beeld. Geen opsmuk. Zakelijk en efficiënt. De door de rooilijn stekende ‘etalage’ op de verdieping zorgt ervoor dat de stalling zich markant manifesteert in het straatbeeld. Op de begane grond ontstaat een beschutte entree onder de etalage.

7. Velovator

Om de beschikbare ruimte zo efficiënt mogelijk te gebruiken kunnen de fietsen in twee lagen gestald worden. Dankzij het Velovator-systeem hoeven klanten hun fiets niet op te tillen. Met de Velovator kan de fiets zonder krachtinspanning omhoog gehesen worden. De energie hiervoor wordt geleverd door een drukveer die wordt 'opgeladen' als men een fiets uit de stalling haalt. Ondanks het gemak van de Velovator wordt de tweede laag toch weinig gebruikt. De meeste fietsers lopen liever een stukje verder de helling op om hun fiets op de onderste laag te stallen.

8. Felua-groep

De gratis stallingen in Apeldoorn (maar ook de betaalde NS-stalling) worden geëxploiteerd door de Felua-groep, onder andere ook bekend van de Twinny-load. Dit bedrijf helpt mensen met een arbeidshandicap bij het (re)integreren in het arbeidsproces en op de arbeidsmarkt. De gratis stallingen worden gefinancierd uit de opbrengsten van het betaald parkeren voor de auto

9. Geen fietsverbod

De gemeente Apeldoorn probeert met een aantrekkelijk aanbod de fietser te verleiden om van de bewaakte stallingen gebruik te maken. Er zijn geen fietsparkeerverboden ingesteld om het straatparkeren te ontmoedigen. Een onderzoek uit 1998 geeft inderdaad indicaties van een verschuiving van straat naar de bewaakte stallingen. Toch geeft nog een aanzienlijk deel van de fietsers de voorkeur aan het stallen op straat, bijvoorbeeld bij een kort winkelbezoek.

10. In de prijzen

Fietsenstalling de Serre kreeg tijdens de nacht van de architectuur Apeldoorn 2006 een eervolle vermelding. De stalling eindigde als tweede na het prestigieuze nieuwe belastingkantoor.

Voor een video-impressie en een zip-bestand met foto's zie onder tabblad 'foto's, video & info'.